

LEWIS IN GREEN STA SPREJELA KOMPROMIS!

Predsednik Wilson je podal nekaj kompromis in glavna odbornika rudarske unije sta na sestanku s Palmerjem pristala, da se kompromis, ki še ni znan, predloži ostalim izvrševalnim in okrožnim odbornikom na seji v Indianapolisu, ki se vrši v torek.

Washington, 8. dec. — Neko neuradno poročilo se glasi, da je Wilson naletel na kompromis, ki ga je predložil ostalim izvrševalnim in okrožnim odbornikom na seji v Indianapolisu, ki se vrši v torek.

Washington, 7. dec. — Generalni pravnik Palmer je izjavil popolnoma, da je bil dosežen sporazum med vladnimi uradniki in Johnom L. Lewisom, predsednikom, in Williamom Greenom, tajnikom rudarske organizacije United Mine Workers of America, da se konča premogarska stavka na temelju kompromisne ponudbe, katero je predložil predsednik Wilson. Lewis in Green sta pristala, da predložita ponudbo izvrševalnemu in medtemu odbornemu ter okrožnim odbornikom unije v torek popoldne.

Kompromisna ponudba še ni znana, objavljena pa bo v ponedeljek. Ponudba je delo predsednika Wilsona, pri katerem je bil Palmer v soboto in kateji želi, da se "stavka hitro konča in izravna vsa kontroverza med rudarji in operatorji." Palmer pravi, da sta Lewis in Green obljubila, da bo ta priporočala ostalim odbornikom rudarske unije, da sprejmejo kompromis. Zastopniki operatorjev niso bili navzoči na konferenci.

Palmerjeva izjava se glasi: "V soboto je bila konferenca v uradu justičnega departamenta, na kateri so bili navzoči generalni pravnik, predsednikov tajnik Tumulty, John L. Lewis, izvrševalni predsednik, in William Green, tajnik-blagajnik United Mine Workers of America. Konferenca je bila sklicana v svrhu, da se doseže kak sporazum med vlado in premogarji na končanje stajke. Na tej konferenci je bil predložen definitivni in konkretni predlog predsednika Wilsona, ki želi, da se stavka hitro konča in izravna vsa kontroverza med rudarji in operatorji. Odborniki rudarske unije sta na sugestijo predsednika pristala, da se skliče seja mesnega odbora, odbornikov vseh okrožnih organizacij in članov mednarodne premogarske eksekutivne, ki se vrši v torek, 9. decembra, ob dveh popoldne v Indianapolisu. Odborniki bodo razpravljali o predsednikovi ponudbi in Lewis ter Green bosta priporočala, da se ponudba sprejme. Generalni pravnik bo v torek v Indianapolisu."

Garfield ne ve nič o kompromisu; konfuzna poročila.

Washington, 7. dec. — Kurivni upravitelj Garfield je dejal, da on ne ve nič o predloženem kompromisu med vlado in voditelji rudarjev. Nekaj ur prej je dejal Garfield, da kompromis ne bo in da vlada odločno stoji na stališču svojega zaključka, da rudarji ne smejo dobiti več kot 14% povznanja plače in da operatorji ne smejo podražiti premoga. Dodal pa je, ako operatorji ponudijo večjo plačo, da pojde povznanje na njihove stroške.

V vladnih krogih smatrajo, da je stavka faktično že končana.

ODREDBE KURIVNE UPRAVE PRENEHAJO.

Omejitve premoga odpadejo še ta teden, ako preneha stavka v torek.

VPRAŠANJE PA JE, ČE BODO RUDARJI ZADOVOLJNI S KOMPROMISOM.

Chicago, Ill. — Vest iz Washingtona, da sta predsednik in tajnik rudarske organizacije sprejela kompromis za konec stavke, pomeni, da bodo še ta teden odpravljene omejitve razsvetljave, kurjave in parne ter elektrifirane sile, ki so zadnjih pet dni spravile Chicago v veliko konfuzijo. Tako pravijo odgovorni oblastniki. Industriji, ki ne preživljajo nujnih potrebščin in ki bi imele do dela zapreti vrata v ponedeljek, ostanejo še nadalje v obratu po sklepu tozadevnih organov.

Ako se vrnejo premogarji v Illinois na delo v sredo, bo v enem tednu nakopanega premoga dva miliona ton, kar bo dovolj za prvo silo v državi. Seveda je še veliko vprašanje, da li bodo premogarji sprejeli Wilsonov kompromis. Govorice, da je dejal Farrington gubernorju Lowdenu, da so premogarji v Illinoisu pripravljeni sprejeti 25% povznanje plače, ako to stori tudi premogarji v Ohiyu in Pennsylvaniji, so neosnovane. Farrington zanika govorce in pravi, da na temelju zaključkov na clevelandski konvenciji ne more biti separatnega pogajanja.

nobene dvoma ni med uradniki, da ne bi unižili odborniki v torek sprigeli Wilsonovega kompromisa.

Kaj je Wilson ponudil rudarjem?

Lewis in Green sta molčala, ko sta zapustila justični departament in vladni uradniki nočejo govoriti. Vsekakor se smatra, da Wilsonov predlog vsebuje gotov odstotek nad Garfieldovo štirinajstodestotno ponudbo. Neko poročilo se glasi, da Wilson ni ponudil nič več kot Garfield, toda pri maknili je neke druge ugodnosti. Palmerjeva izjava je prila ne pričakovano. Znano je bilo v soboto zvečer, da je bil Palmer pri predsedniku, toda ni bilo znano, da sta Lewis in Green v Washingtonu. Kolikor je bilo mogoče doznati, niso niti voditelji Ameriške delavske federacije vedeli, da sta bila Lewis in Green poklicana na konferenco z uradniki vlade.

Slišijo se glasovi, da bo vlada vstavila sodni proces v Indianapolisu proti odbornikom rudarske unije. Vlada kontrola premoga ostane najmanj še mesec dni po končani stavki, kajti normalne razmere se valed dolge stavke ne povrnejo še tako kmalu.

Farrington aretiran.

Springfield, Ill. — Frank Farrington, predsednik Illinoiske premogarske organizacije, je bil v soboto aretiran na odlok zveznega sodišča v Indianapolisu zaradi krivice Andersonovega "indusknja." Farrington ni hotel položiti poročila in njegovih odvetnikov so vložili zahtevo, da se izpusti iz zapora na temelju "habeas corpusa."

(Dalje na 3 str., 1. kol.)

ANGLEŠKI STERLING JE PADEL NA \$3.85, ČESAR SE NI BIL.

New York, N. Y. — Angleški funt sterlingov je v soboto padel na tukajšnji borzi na \$3.85, več kot dolar manj od normalne valute, česar še ne pomeni zgodovna. Obenem je padel francoski frank na nekaj drobcev več kot deset centov in nemška marka na dva centa vrednosti.

ZAVEZNIKI GROZE NEMČIJI Z OROŽJEM.

Poslali so v Berlin ostro noto, ki pa še ni ultimatum.

FOCH JE ZA OKUPACIJO NEMŠKIM MEST IN LUK.

Pariz, 7. dec. — Nota zavezniškega vrhovnega sveta, ki je bila včeraj osebno izročena nemškemu zastopniku Leranerju, se glasi, da bodo zavezniški prekinili premirje, ako Nemčija ne podpiše protokola. Zavezniški zahtevajo odgovor, toda časa niso omejili in valed tega se nota ne more smatrati ultimatum.

Zavezniški so zavrgli stališče nemške vlade, ki smatra, da je admiral Reuter edini odgovoren za potopitve nemške flote v Scapa Flowu. Nemški zastopnik Leraner pravi, da Nemčija ne spremeni svojega stališča, pa naj se zgodi kar hoče.

Pariz, 7. dec. — Zavezniški vojni svet je imel v petek tajno sejo. Navzoč je bil maršal Foch, kakor se poroča, zahteva Foch, da se nemška vlada takoj obvesti, da bodo zavezniške čete okupirale Essen in Frankfurt ter pristanišča Hamburg, Bremen in Kiel, ako Nemčija ne podpiše protokola. Na temelju premitivne pogodbe se imajo sovražnosti pričeti šest dan po obvestilu.

Kolikor je razvidno, imajo zavezniški 350,000 mož na razpolago in ob Reni je 25,000 Francozov, 30,000 Angležev, 40,000 Belgijcev in 12,000 Američanov. Nemčija ima pod orožjem okrog 400,000 mož, torej več kot zavezniški, ali zavezniška armada je boljše preskrbljena z opremo in topovi.

Iz Coblenza poročajo, da je zavladala panika med nemškimi prebivalstvom na demni strani Rene; bogati Nemci so se pričeli seliti v severno Nemčijo in Švice.

Vas znamenja kažejo, da nemška vlada še ni odnehala od svojih zahtev.

TEMA JE BILA USODEPOLNA ZA ROPARJA.

Chicago, Ill. — Joseph Natran je imel v svoji sladidelni prižgani dve sveči in eno svetilko, da bi prihrani na električni razsvetljavi, ker je treba hraniti s kurjavo. To priliko sta porabila dva zamorska roparja, da ga osmuketa za njegov denar. Eden znanorec je zahteval kočček čokolade in je zanj pomolil dvajsetak. Ko se je Natran obrnil, da izmenja dvajsetak, je drugi bandit hitro potegnil samokres in ga nastavil proti Natranu. Njegov tovariš, da pa ugasnil sveči in svetilko. Natran pa ni bil drven, ampak je segel v svoj žep, potegnil samokres in oddal strel v smeri bandita. Oddal je strel za strelom, vseh pet zapored. Bandit je padel smrtno zadet na tla, njegov tovariš je pa pobegnil s \$35, ki jih je vzel iz registra za gotovino. Policijska bila kmalu na mestu, kajti policaj na vogalu Trinajste ulice je videl pribežati zamorec in hotel je potegniti svoj samokres. V tem trenutku je pa ustrelil tolovaj in je zadel policaja v ramo.

Indija dobi samovlado?

London. — Revolucionarno gibanje v Indiji je menda toliko pomagalo, da se je pričela angleška vlada zanimati za neke vrste samovlado v neureni deli. Parlament je v petek sprejel načrt za delno avtonomijo.

JENKINSOVA AFERA PRETVEŽA ZA VOJNO.

"Napad" na Jenkinsa je služil zagarjem v svrhu, da izsvojevo intervencijo v Mehiki.

JENKINS BI ŠEL RAD NAJAZ V JEČO.

Washington, 7. dec. — Državni departament danta še nima uradnega poročila, da je bil konzularni agent Jenkins izpuščen iz zapora v Pueblu.

Mexico City, Mehika, 7. dec. — W. O. Jenkins, ameriški konzularni agent, ki je bil v četrtek izpuščen iz zapora v Pueblu, se je hotel povrnuti nazaj v ječo. On zahteva, da mora biti njegova oškodovitev brezpogojna in ne mara, da bi njegovi prijatelji pomagali poročiti zanj.

Hilario Medina, podtajnik zunanjih zadev mehiške vlade, je dejal včeraj, da so z osvoboditvijo Jenkinsa odstranjeni razlogi za konflikt med Mehiko in Združenimi državami.

Rockford, Ill. — J. J. Marshall, tukajšnji eksportni trgovec, ki se je pravkar vrnil iz Mehike, kjer je pred desetimi dnevi obiskal Jenkinsa v zaporu v Pueblu, pravi sledeče:

"Napad na Jenkinsa so izvršili rebevi v severni Mehiki z namenom, da provocirajo intervencijo Združenih držav in s tem strmo glavijo medanjo vlado v Mehiki. Videl sem Jenkinsa, ko je prišel v Pueblu iz kraja, ki je v rokav rebelev. Njegov obraz je bil otečen valed komarjevih pikov in njegova denna noga je bila tudi otečena radi revmatizma. Obrnmu je bil podoben kosu stroške mesa. Zaprni ni bil v ječi, temveč v jethlarjevi sobi, v katero si je dal prinesiti posteljo iz svojega stanovanja. V "ječi" je imel tudi svoj pisalni stroj, na katerem je neovirano pisal pisma in dobival je hrano iz svoje kuhinje."

Washington, D. C. — Senator Fall iz Nove Mehike in senator Hitchcock iz Nebraska sta bila pri predsedniku in zdaj izjavljata, da predsednik lahko izvršuje svoje funkcije, čeprav je fizično bolan, ker so njegove duševne zmognosti popolne.

Medtem, ko sta bila senatorja pri predsedniku Wilsonu in se razgovarjala z njim o mehiški aferi, je vstopil dr. Grayson in naznanil, da je državni tajnik Lansing prejel poročilo, da je bil ameriški konzularni agent Jenkins izpuščen iz zapora.

Po izjavi, ki jo je podal državni tajnik, sta dva peona izjavila, da sta bila s smrtnimi grožnjami prisiljena po krivem pričati.

Fallova rezolucija, ki priporoča, da se pritrjuje diplomatski stiki z Mehiko, pride na dnevni red senatnega odbora za zunanje zadeve v ponedeljek. Ali najbrž bo rezolucija sprejemljena, ali jo pa polože na polle.

Predsednik je senatorjem, ko sta stopila, pomolil svojo demico. Ves čas, ko je govoril z njima, pa ni premaknil svojih nog, valed tega sodijo, da je paraliziran na nogah ali na dolnjem delu telesa. Oba senatorja, ki sta bila pri njem pet in štirideset minut, pravita, da je predsednik dobro informiran o mehiški aferi.

BOMBOVOI NA DELU.

Chicago, Ill. — Ponoči med 11:30 in 11:45 je dryll po cesti avtomobil, iz katerega so bile vržene tri bombe pred tri poslojpa. Pokalo je, kakor v strelskih jarkih. Policijska sodi, da so bile bombe vržene radi stare mržnje in ker zemljini trgovci oddajajo hile zamorem in najem. Velebizniško časopisje ni prav nič vznemirjeno radi hudodelskih činov in jih je zabeležilo kot navadne dogodke, dasi ravno navadno kriči takoj po policiji. Iz tega je razvideti, da v očeh urednikov velebizniških listov ni zločin enak zločin, ampak da pri njih odločuje, iz kakšnega namena je bil izvršen zločin.

\$55.65 JE TVOJ DELEŽ. — SE ŽI V ŽEP IN POGLEJ, ČE IMAS TOLIKO!

Washington, D. C. — Zakladniški departament vlade poroča, da je 1. decembra krožilo v Združenih državah \$7,783,144.476 denarja, to je \$55.65 na vsako osebo. Vsa ta denarja v kroženju se je povečala od lani za 58 centov na osebo.

SOVJETSKI KONGRES ZA MIR Z ENTENTO.

Delegatje na sedmem kongresu sovjetov zahtevajo, da se sklene mir.

PRODIRANJE RDEČIH ČET V SIBIRIJI.

London, 7. dec. — Iz Moskve poročajo, da so delegatje na sedmem kongresu ruskih sovjetov sprejeli resolucijo, ki nalaga vladji, da se čim prej mogoče sklene mir z entento. Lenin in Trockij sta navzoča na kongresu. Tom Palne zastopa ameriške komuniste.

Irkutsk, Sibirija, 5. dec. — Beljševiki so okupirali Barabinsk med Omskom in Novonikolajevskom. Sibirake (Kolšakove) čete se nujajo bres boja. Novonikolajevsk se izpraznjuje. V vzhodni Sibiriji je nastalo veliko pomanjkanje živil valed konflikta s Kitajsko, ki je ustavila izvoz živeža v Mongolijo.

EMMA GOLDMAN IN BERKMAN ČAKATA NA DEPORTIRANJE V NEW YORKU.

New York, N. Y. — Emma Goldman in Aleksander Berkman, dva vodilna anarhista v Združenih državah, sta na Ellis Islandu, kjer čakata na deportiranje v Rusijo. Njun odvetnik je v sedajem trenutku vložil prošnjo za "habeas corpus" pri zveznem sodišču, to je da se razveljavi deportacijska naredba.

STAVBENIK POKOPAN POD TONAMI BETONA.

Greenfield, Ind. — Stavbenik John Young je gradil za neki tiskarski konzorcij poslopje iz kelezobetona. Po poslopju je imel razstavljen peč, v katerih je palili kok, da izsuši beton. Prišel je v poslopje, da se prepriča, če se je beton že osušil. Naenkrat je nastala razstreba in stavba se je sesedla. V strokovnjakih krogih sodijo, da je ogenj ugasnil in da se je nabral plin. Stavbniški podjetnik je vprašil vžigalico in v tem trenutku je nastala eksplozija.

360 ČEVLJEV POD MORSKO POVRŠINO.

Boston, Mass. — Potapljač John Turner izjavlja, da je bil pri Graves Lightu v globlini 360 čevljev. Preiskoval je novo potapljaško obleko, ki jo je izumil neki trgovec. Turner izjavlja, da se je obleka dobro obnesla pri potapljanju. Obleka je napravljena iz medenice in tehtla 400 funtov.

Japonci napadli ženo ameriškega konzula.

Šangaj, Kitajsko. — Japonska črhaj je 8. novembra napadla sooprogo ameriškega generalnega konzula Carletona Bakerja v Mukdenu. Konzulova žena se je peljala v vnu, ko so Japonci obstopili vor in zapovedali kitajskemu vozniku, da jim mora oddati voz. Kitajec se je upri nake je bil tepen in ko se je žena konzula potegnila za voznika, so jo napadali zasramovali in končno jo je eden Japoncev udaril.

VRJEME.

V torek oblačno in sneženje. Vzhodni vetrovi.

D'ANNUNZIO MISLI NAPASTI LJUBLJANO?

30,000 Jugoslovancev pripravljeno za obrambo Dalmacije.

SRBIJA JE ZAPRELA MEJE.

London, 7. dec. — Depesha iz Aten, datirana v četrtek, se glasi, da so meje Srbije zaprte.

Pariz, 7. dec. — Med zavezniškimi diplomati je zavladala bojazen, da je konflikt med Italijo in Jugoslavijo nelzogiben. Jugoslovanska delegacija je prejela vest, da se d'Annunzio pripravlja za napade na Spiljet, Kotar in Ljubljano. Ker se nahajajo srbske garnizije v Spiljetu in Kotarju, so krvavi spopadi gotova stvar, če se ne prepreči d'Annunzijske eskapade.

London, 7. dec. — Gabrielse d'Annunzio, italijanski vataški vodja na Reki, je po zanesljivih poročilih zasnoval novo, blazno podvzetje. Njegovi vataši nameravajo napasti Spiljet in ostalo dalmatinsko obročje do Crne Gore in invadirati mislijo tudi slovensko ozemlje; obenem hujaka d'Annunzio Črnogorec in Albance na vtajo in poziva Bolgare, da naj napadejo Srbijo od druge strani. Govori se, da je bilo že poslano orožje na Bolgarsko.

Istodobno se pa pripravlja Jugoslavija na obrambo svojih pokrajin. V Dalmaciji je zbranih 30,000 mož in Srbija bo uporabila vse svoje sile, da odbije Italijane.

Pariz, 7. dec. — Jugoslovanska delegacija je prejela informacijo, da se d'Annunzio pripravlja na novo vpad v Spiljet, Kotar in na osenitje napasti Ljubljano. To je kampanja imena d'Annunzio 10,000 vojakov.

Delegacija je izjavila, da je še obvestila vrhovni zavezniški svet, da so jugoslovanske čete pripravljene odbiti z orožjem vsak naval na jugoslovansko ozemlje.

PREDSEDNIK ZAHTEVA, DA SE PODALJŠA ROK ZA KONTROLA NAD RAZSTRELIVOM.

Washington, D. C. — Predsednik Wilson je priporočil senatu, da se podaljša rok za kontrola prodaje razstreliva do 30. junija radi sedanjega nepokoja v industriji. Predsednikovo priporočilo je bilo predloženo po Lenu, tajniku za notranje zadeve.

BANČNI ROPARI SO ODNEŠLI SEDEN TISOČ DO. LARJEV.

Chicago, Ill. — Nepričakovano so se pripeljali štirje bančni roparji v velikem avtomobilu pred banko na Dvanajsti ulici in šestdeseti centi. Dva roparja sta vstopila v bančne prostore, tretji je ostal v avtomobilu, četrti je postal na straži pred banko, da za brani vstop nepričakovanim osebami, ki bi eventualno lahko preprečile načrt roparjem.

Roparja, ki sta vstopila, sta ukazala navzočim osebami dvigniti roke kvitko, nakar sta pobrala okoli sedem tisoč dolarjev. Po izvršenem ropu sta pohitela na avtomobil, a za njima je takoj prihitel sin bančnega blagajnika Joseph W. Vistain, ki je oddal par strelav na tolovaže, ko so vstopali v avtomobil. Videli so, da se je tolovaj, ki je bil oblečen v vojaški plašč opotekel, valed tega sodijo, da je bil zadet. Tolovaji so pognali avtomobil v dir in so kmalu izginili izpred oči po šestdeseti centi.

Japonska presira Kitajsko noto.

Peking. — Japonska vlada se ni odgovorila na protestno noto Kitajske zaradi provociranja izgedov v Fuhovu.

Vojno stanje v Berlinu odpravljeno.

Berlin. — Pruska vlada je odpravila vojno stanje v večjem Berlinu.

Premogarska stavka.

LEWIS IN GREEN SPREJELA KOMPROMIS?

(Nadaljevanje s 1. strani.)
Sodišče v Indianapolisu je naložilo telegrafskim družbam, da izročijo kopije vseh izjav, ki so bile izmenjane med glavnimi in okrožnimi odborniki premogarske organizacije tokratne stavke.

Polegaj izmenjava tedna.

Chicago, Ill. — V soboto so nekateri listi poročali, da ponudi-jo rudarjem v Illinoisu 22-odstotno povznanje plače. To ponudbo haje izvršil governor Lowden. Medtem ko listi pišejo o tej novi ponudbi, priznajo, da je položaj resen, da so rudarji v Illinoisu odločni in da je treba braniti s premogom, ker se ne more zanesljiva reči, da pride do izravnave. Poročila iz držav, v katerih kopljejo največ premoga in so rudarji organizirani, govore, da se položaj ni spremenil.

Normalni obrat v rudnikih je le v državi Severni Dakoti, v kateri je governor zaplenil rudnike s namenom, da jih obratuje na podlagi aktualnih produkcijskih stroškov in v interesu ljudstva. Premogovniki podjetniki prejemajo za vsako tono premoga zelo nizko odškodnino. Rudarji so se vrnili takoj na delo, ko je governor prevzel rudnike v interesu ljudstva, da pokažejo, da se ne bojujejo proti ljudskim interesom, ampak da njih boj velja le za privatnim podjetnikom, ki so obogatili od njih dela in od pretiranih cen, po katerih so prodajali premog. Dodajamo še drugi governorji posnemali governorja Severne Dakote.

Koliko snese dobiček premogovnega trga?

Denver, Colo. — Zdej, ko je nastalo vprašanje, če so rudarji opativci do povznanja meze, ne da bi se povzela cena premoga, je važno za ljudstvo, da izve, koliko dobička napravi premogovni trust pri toni premoga v krajih, v katerih je bilo mogoče dobiti podatke o produkcijskih stroških. V državi Colorado prodaja ljudstvo trustu tono premoga po deset centov, da po tem kupi od njega tono premoga po \$7.75.

Premogovniki magnetne seveda izjavljajo, da je cena premoga radi tega tako visoka, ker so visoki produkcijski stroški. Po statističnih izkazih, ki so jih priob-tili državni uradniki, napravi premogovi trust pri toni premoga \$3.97 profita.

Po teh izkazih je premogovi trust v letu 1918 napravil na državnem premogovem polju tri milijone in pol dolarjev profita.

Stevilke, ki jih prinašamo nekoliko nižje, niso nesnesljive ugi-benja, ampak prihajajo iz poročil, ki so jih napravile korporacije državnemu auditorju Arthur M. Strongu, predsedniku premogovega komiteja, ki jo je imenoval governor Shoup, da preliče vzroke dragine v Coloradu. Ti statistični podatki pokazu-jejo, da znašajo produkcijski stroški na državnem premogovem polju za tono premoga \$3.78, dokler ni tona premoga izročena konzumentu. Troški se dele takole:

Odškodnina državi	00.10
Rudarski troški	1.65
Tovarnina (povprečno)	1.65
Dovez na dom	0.50
Oglašanje	0.05
Obpadek	0.05
Plačninski troški	0.18
Skupaj	\$3.78

Premogovi trust pa prodaja to- no premoga ljudstvu v Denverju po \$7.75. To pokaže, da člani premogovnega trusta napravijo pri toni \$3.97 dobička. Po odbitku vseh stroškov napravi 185 odstotkov dobička, ker kupujejo premog od ljudstva, da mu ga za- pet prodajo.

Ali se naj čudimo, da so se pre-mogovi trustovci tresli kot riba na vodi, ko je zvezi državni pravdnik Harry B. Tiedrow pri-poročil na sestanku državnih prav-dnikov v državni kapitolu, da naj ljudstvo v Coloradu preneha s od-dajanjem svojega premogovnega polja v najem privatnim podjet-nikom, temveč naj samo obratu-je rudnike?

Na državnem premogovem pol-ju so v letu 1918 nakopali 688, 012 ton premoga. Najemniki so plačali državi za ta premog 992, 122. Pri toni so imeli \$3.97 dobič-ka, torej znaša profit pri 869,012 tonah \$3,440,580.

Ne pozabimo, da je ljudstvo v Coloradu plačalo ta ogromni pro- fit za privilegij, da je smelo zo- get kupiti svoj lastni premog. Za- nimivo bi bilo, če bi bili ameri- škemu ljudstvu na razpolago sta- tistični podatki o produkcijskih v- estih premoga, da bi imelo jasno si- lico, zakaj plačuje premog po visoki ceni in kdo spravi največji do- biček.

MUTASTA DEKLICA SPREGO- VOILA V GLEDALIŠČU PREMIKALOČIH SLIK.

Los Angeles, Cal. — V nekem tujaknjem gledališču premikajo- čih slik se je zgodil pravi čudež, ko je onem let stara deklica Lilian Osterwizer, spregovorila prikrat v svojem življenju.

Mati je vzela gluho-moro deklico neke soboto zvečer v gledališče premikajočih slik. Ko je deklica o- pazila v sliki, da hoče komedijant uderiti svojega nasprotnika z cev- jo, je naenkrat skočila pokonec ter zavpila: "Ne naredi tega". Ko je mati čula ta klic ni mogla svojim lastnim ušesom verjeti da je njen otrok napravil ta vzklík. Hitro je zapustila s svojim otrokom gleda- lišče ter odhitela domov, kjer je vzradoščena pripovedovala svojo- mu možu o čudežu, kateri se je pripetil na deklici.

Deklica sedaj govori popolnoma dobro, težave ima le pri izgovor- javi nekaterih bolj težkih besed. Menda govori še v spanju.

Vaj, ki so poznali deklico, se ču- dijo tej veliki izpremembi, katera se je naredila na nji in marsikate- ri ne more prej verjeti, dokler sam ne alihi deklico govoriti. Družina Osterwizer je stanovala pred do- brimi osmimi meseci v Chicagu in se bo še marsikateri spomnil te gluhe deklice.

Bolgarske povzročitelje vojne morda sedene smrtna kazen.

Berlin. — Iz Sofije poročajo, da je bolgarsko sobranje (zbor- nica) sprejelo oster zakon, ki do- loča smrtno kazen in konfiscira- nje posestva vseh onih, ki so ak- tivno delovali za vojne priprave in za napoved vojne na strani Nemčije ter za nadaljevanje voj- ne. Nihče ni izvzet in smrtna ka- zen sedene tudi bivšega kralja Ferdinanda, ako bi spoznal kriv- vim. Obenem je bil sprejet zakon, ki predpisuje deset do petnajst let ječe za profitarje.

Revolucionarna kmetska stran- ka in radikalni socialisti imajo večino v bolgarski zbornici.

DELO PRI "PUNČ-PRESAH."

Mi lahko vposlimo več deklet ali žen pri lahki pločevini za "punchanje." Pri delu od kosa se tudi precej dobro zasluži. Jamči- mo plačo od ure pri učenju. Sprejemamo tudi neizučene. V so- boto popoldne se ne dela. 48 urno delo. Imamo restaurant v tovarni, tako prihranite denar.

EDISON ELECT. APPL. CO. INC.

5660 W. Taylor St. Chicago.

POZORI! POZORI!

Izdel je novi občinski omili Domačih Zeliščnih Zdravil (priporočeno za šipalca Kasppe) Polje vašega zdravlja je na krak- ke zasledeno, na kaj in pri kateri bo- lezni se rabi.

Te omili bo vedno v Vašemu stanju. Pilišite pa jo danes. Poljimo ga brezplačno.

MATH. FEEDER,

Box 772, City Hall Bldg.

NEW YORK, N. Y.

SLOVENE

star 24 let, želi se seznaniti s slo- venščim dekletom v svrhu žen- tva in sicer naj bo v starosti od 18 do 25 let. Katero vesel, naj pije, če je mogoče, naj priloži svojo sliko. Tajnost jamčena. Pi- sati je na naslov: J. S., 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. — (Dec. 8-9-10).

HIŠNO DEKLE za delo pri dru- žini treh. Zahteva se priporočilo. Oglašite se na: Tel. 8741 Hilland, 223 Aiken Ave., Pittsburgh, Pa.

DELAVOE PRI LESU

potrebuje.

Zglasite se ob 7. uri jutraj vsak dan.

Plača vsak dan.

THE LORD BUSHNELL CO.,
2424 So. Laflin St. Chicago.

POTREBUJEMO DELAVCE

za razkladanja lesa.

Stalno delo.

Dobra plača.

Oglasite se pri:

2315 Elston Ave., Chicago, Ill.

DEKLETA IN ZENE

za lahko delo. Izbirati semena. Dobra plača. Pri:

LEONARD SEED CO.
226 W. Kinzie St., Chicago, Ill.

SPREJMEMO MOŽKE ZA UČENJE BRITJA.

Bodite neodvisni v par tednih. Delo se lahko dobi. Dobra plača. Pridite osebno ali nam pišite za katalog.

MOLER BARBER COLLEGE.
105 So. Wells St. Chicago.

POTREBUJEMO

ženske sobarice.

Oglasite se pri hišniku v uradu CONGRESS HOTEL.
Congress St. and Michigan Ave. CHICAGO.

POTREBUJEMO IZUČENE

SLAMNIKARICE

za ženske klubke.

E. EIGER AND BROS.

1249 Wabash ave., Chicago.

POTREBUJEMO

delavce za lakiranje od prve do zad- nje roke v Japaning tovarni. Oga- site se pri:

Lamberton Japaning Co.,
2394 West Kinzie St. blizu Western Ave. Chicago.

POTREBUJEMO DEKLE

za lupljenje in čiščenje zelenjave. Oglasite se pri "Chefu" v

WILLIAM PENN HOTEL,
Pittsburgh, Pa.

POTREBUJEMO HIŠNO

za družino dveh. Ni pranja, 2006 First National Bank Bldg., Pitts- burgh, Pa.

IZUČENE

SLAMNIKARICE

za ženske klubke dobe delo, spre- jemamo nove in plačamo za čas ko se še uče. Pridne izučene zasluži do \$15 kateri dan. Oglasite se pri:

E. EIGER BROS.

1249 S. Wabash Ave.,

Chicago, Ill.

POTREBUJEMO

DEKLETA IN ZENE

za prebirati fižol. Lepo čisto delo. Plača \$15.00 ali \$18.00 na teden za začetek.

Vzemite Clearing karo na Archer Ave., Limbo de Austin Ave., ali 68rd in Austin karo do kosa. THE KIMBAL MARTINDALE CO.,
6559 So. Ogden Ave.
Chicago, Ill.

DELO DOBE

mizarski pomočniki pri benču in pri strogih. Oglasite se na:

4854 West Kinzie St., Chicago, Ill.

ŽENITVENA PONUDBA.

Slovenec, star 28 let, se želi se- znaniti s slovenskim dekletom v starosti od 20 do 30 let. Tudi vdova z enim otrokom ni izve- ta. Katera resno misli, naj piše in priloži naj tudi svojo sliko. Taj- nost jamčena. Pisati je pod na- slov: "ZENIN," 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. (Dec. 8-9-10).

DELAVOE

POTREBUJEMO.

Plačamo po 70c na uro.

Oglasite se pri

GERHARDT F. MEYNE

Wrightwood Hermitage
Ave., Chicago, Ill.

DEKLETA ZA DELO

pri punč presah, nobene izučenosti se ne zahteva; delo je zelo lahko, čisto in se hitro naučite, mi plačamo za čas ko se učite. Izučene dekleta zasluži- jo od \$15 do \$30 na teden. Damo tudi bonus za stalne delavke, sobe so svitile in tovarno je ravnokar sgra- jena z vsemi modernimi opravami.

Oglasite se pri:

VICTOR CASKET &
MFG. CO.

5750 Roosevelt Rd.,

Chicago, Ill.

POTREBUJEMO DEKLETA

za delo v tovarni. Nobene izuče- nosti se ne zahteva. \$14.00 na te- den za pričetek, prilika za napre- dek. Oglasite se pri:

O. E. BARRETT & Co.,

538 S. Clark St., Chicago.

MOČEM SI DRUŠICO.

Spoznal bi se rad z dekletom ali vdovico do 30 let staro v svrhu ž- nitve. Star sem 30 let, imam dvoje otrok, prvi 6 in drugi 4 leta star. Delam v tovarni stalno pri stro- jih in imam nekaj prihranjenega. Od dobre ženske pričakujem, da se mi prikladi pismeno in pošlje svojo sliko. Vsa tajnost jamčena. Moj naslov: MACEDONAC, 5916-18 Cedar Ave., Cleveland, Ohio.

NAFENDEK

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate z njemi- ni idejami, podpiraj trgovca, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebš- tine po zmerni ceni.

ANTON KORNIC,
Hornala, Pa.

NA SVETI VEČER DOMA

pri vaših, ako pošljete bakse z Relief ladjo, katera odpluje sredi decembra pod ameriško zastavo naravnost v Jugoslavijo (Gravo- za) v Dubrovnik.

Zapakajte takoj vaše blago in jedila, katera se ne pokvarijo. Bakse zabijte dobro in jih pošlite na nas, kakor tudi natančni na- slov prejemalca v domovini, in money order od vsakega fanta lác. Za bakse vam garantiramo, in pomislite na veselje doma vaših družin na sveti večer. Vse pošlite na European Trading & Export Co. 88 Ninth Ave., New York City.

V ODGOVOR PROMICOLJI

KUHAJ SAM DOMA! Is naka- ga izvrstnega Malta in hmelja na- pravi lahko vsak sam dobro pivo, katero vas osveži in okrepi kot v starih časih. 10 galon pijače za \$2.35. Pišite še danes, dokler se la- bko pošljemo po pošti vse potreb- ne navodila. Kakovost je jamčena in pri večjih naročih damo popust. Frank Ogier, 6401 Superior Ave., Cleveland, Ohio. Za Collinwood sprejema naročila Matt Petrovich Candy Store, 15617 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio.

Razne Pijače

lahko napravite doma iz naših sestavin, pijače katera zelo ljubite. Močne do sto gradov vse to vas stane zelo malo le 50 centov na galon. Jamčimo in pošljemo po niski ceni. Pošlite nam svojo \$1.00 na: Joseph Orlovsky, P. O. Box 265, Conemaugh, Pa.

PIVO — ŽGANJE — VINO

Popolni asortir in vse pojasnila kako se vredi doma pijače pošljemo za \$1.00. Rčno žganje, legur pivo, razna vina. Jamčimo. Prava blaga. Ne ponaredbe. Mi smo bili preje v pivovarstvenih posla. Postava in pojasnila, se smo zakonito postali po- posti. Bodite hitri. Vse pošljemo po sprejemu \$1.00 v money order ali go- tov denar.

WILLIAM KLAES INSTITUTE
Dept. 11, Milwaukee, Wis.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODSEK.

FREDSEDNIK: Vincenc Culhar, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
PODPREDSEDNIK: Anton Hrest, Box 140, Coonburg, Pa.
TAJNIK: JOHN VERDERBAR, 3708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
TAJNIK BOLNIŠKEGA ODDEKA: Paul Berger, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago
BLAGAJNIK: Anton J. Turbore, Box 1, Cicero, Ill.
UPRAVITELJ GLASILA: Filip Gordin, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

POROČNI ODSEK.

John Ambrosi, predsednik, Box 261, Coonburg, Pa.
John Underwood, 406 May St., Springfield, Ill.
Martin Zelenkhar, Box 576, Bertrons, Ohio.
Jos. Radick, Box 432, Smithton, Pa.
Frank Semsek, 5609 Presser Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODSEK.

ODREDNIK OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
VZMOSNO OKROŽJE: Rudolf Fietrich, Box 430, Bridgeville, Pa.
Anton Radick, Box 78, Wick Haven, Pa.
KAPADNO OKROŽJE: Anton Buler, Box 104, Green, Kans., in Ingersand.
Leo Kukan, Box 240, Gilbert, Ill., in Ingersand.

Nadzorni odbor.

Matt Petrovich, predsednik, 15617 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio.
John Ambrosi, 416 Pierce St., Euclid, Minn.
Jos. Kalan, 1007, E. 74th St., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vincenc Culhar, John Ambrosi in Matt Petrovich.

IZDRAŽITVENI ODBOR.

FREDSEDNIK: Frank Alot, 2134 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
John Trebil, Box 181, Lawrence, Pa.
John Owen, 248 Englewood, Detroit, Mich.
Jos. Shuk, 1101 E. 82 St., Cleveland, Ohio.
Mary Udivic, 1864 So. Basile Ave., Chicago, Ill.

VROVNI IZDRAŽNIK: Dr. F. J. Karu, 8202 St. Chas Ave., Cleveland, Ohio.
ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETA": Joka Zavrtinik.

POSREJ — Vse španske pošiljke in stvari, ki se pošljejo št. izučevalnega odbora in jednote sploh, naj se pošljejo na naslov: John Verderbar, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse odzive izkušnje pošljite naj se pošljejo Paul Bergerju, tajniku bolnišničnega odbora v gl. uradu.

Vse prisilne glade posreduje v gl. izvrševalnem odboru na naj poljšje št. Petrovich, predsednik izvrševalnega odbora, glavnega odbora in uprave.

Vsi prisilni na gl. poročni odbor na naj poljšje na naslov: John Ambrosi, Box 261, Coonburg, Pa.

Vse prisilne proti nezadovoljstvu glasila na naj poljšje predsednika tiskovnega odbora Vincenca Culharja.

Vsi dopisi in drugi spisi, namena, oglaš, naročila in spisi vse, kar je v zvezi s glasilom jednota, naj se pošljejo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

BOŽIČ v stari domovini

ZAMOREJO PRAZNOVATI V VESELJU IN ZADOVOLJNOSTU SAMO Z VAŠO PO- MOČJO IN DOBROSČRNOSTJO.

Skušajte razveseliti svoje v stari domovini za ta

BOŽIČ MIRU.

POŠLJITE NJIM DENAR, KAJTI Z DENAR- JEM SI ZAMOREJO PRESKRBTI VSE POTREBNO.

KLJUB TEMU, DA JE V STARI DOMOVINI VSE ZELO DRAGO, SO PA KRONE TAKO POCENI, DA ZAMORETE S PAR DOLARJI MNOGO POMAGATI.

SORODNIKI V STAREM KRAJU BODO ZELO VESELI, AKO JIM DOSPE AME- RIŠKO DARILO PRAVOČAS- NO V ROKE.

PRISLO BO PA TUDI PRAVOČASNO IN POD POPOLNIM JAMSTVOM, če ga odpošlete s posredovanjem naše stare, zanesljive in v obče znane tvrdke:

EMIL KISS, banker,

133 Second Ave., NEW YORK, N. Y.

PRODAJA PAROBRODNIH LISTKOV.

MENJAVA DENARJA. Vstanovljeno 1898.

Prazniki se bližajo!

Oh tem časa naravnost vaše blagostanje stane velja veselo. Vsi sorodniki doma v starem kraju niso vili tega veselja še na 4 leta, da pa njim omogo- vite to veselje, pošljite njim vsaj nekaj denarja te se stari.

NAJHITREJŠE, ZANESLJIVEJ- ŠE IN NAJCENEJŠE

s tem, da odpošljete preko nas vaš denar, vaši dragim v stare do- movini. Sicer pa tega ne odlašaj- te, ako želite, da to sprejmejo na hošljna in noveletna praznika, kar pošta je sedaj zelo obilna in stih- ke v starih krajem so zelo otalno- čene.

Zapomnite si, da je največ vesa- lja za praznike napravite svojcem v domovini ako jim pošljete denar. Ako kedo želi kaj več pojasnil o našem podjetju in poslovanju, naj se obrne do nas za pojasnila in cenike, katera dragovolje pošlje- mo vsakemu brezplačno na njihovo željo. Pišite na:

John Nemeth State Bank

1597 Second Ave., cor. 33rd St.,

NEW YORK CITY

